

Rapport till KNS representantskapsmöte 2019 över Kommunals verksamhet maj 2017 till maj 2019

Värkning i fokus

Kommunal har under perioden satsat stort på att värva fler medlemmar. Organisationens målsättning är och förblir att attrahera nya medlemmar och höja organisationsgraden, samt motivera medlemmar att stanna kvar i Kommunal. En god medlemsutveckling under hösten 2017 följdes av en negativ utveckling under vintern 2018. I samband med detta tillsattes en särskild grupp på förbundskontoret med ansvar för värkning.

Chef för den nya värkningsgruppen blev tidigare chefen för avtalsenheten, vilket tydliggjorde kopplingen mellan medlemsvärkning och kraften att teckna bra avtal. Som ett av många initiativ beslutades att hela organisationen, alla avdelningar och sektioner, varje tisdag ska göra arbetsplatsbesök och på olika sätt förklara värdet av att vara medlem i Kommunal. Även förbundsordföranden har prioriterat att återkommande besöka arbetsplatser en dag i veckan.

De sjunkande medlemssiffrorna som vi sett under perioden beror i första hand på pensionsavgångar och utträden till följd av att medlemmar bytt till yrken utanför Kommunals avtalsområden. I andra hand handlar det om en allt för svag medlemstillströmning. Under våren 2019 noterades en försiktig ökning i antal medlemmar och förhoppningen är att denna trend ska hålla i sig.

Förändringsarbetet fortsätter

Medskicket från Kommunals kongress 2016 var tydligt: att på allvar utveckla och förändra Kommunal som fackförening. Perioden maj 2017 - maj 2019 har i linje med detta kännetecknats av ett intensivt förändringsarbete, där Kommunals något oväntade kampanj med en digital robot-tupp var startskottet.

Under 2017-2019 har arbetet fortsatt med en rad olika insatser. Våren 2019 meddelar revisorerna att de ser den omfattande åtgärdslistan efter förtroendekrisen 2016 som avklarad. Det övergripande budskapet för de kommunikativa insatserna kopplade till förändringsarbetet har varit *Vi vill mer*. Detta för att belysa att medlemmarna i Kommunal har rätt till bättre yrkesutveckling, högre löner och bättre arbetsmiljö samt tydligare synliggöra den individuella nyttan med medlemskapet.

Vidare har ett helt nytt jobbsökarverktyg, Trampolin, utformats direkt anpassat efter medlemmarnas behov. Ett hälsoverktyg har lanserats för att ge medlemmar möjlighet att se över sin kost och sina vanor. Direktkommunikationen inom respektive bransch har förbättrats, bland annat har kommunikationsenheten på förbundskontoret som mål att varje yrkesgrupp ska få tillgång till bättre information, smarta tips och goda råd.

Kommunal.

När frågan om sexuella trakasserier med koppling till arbetslivet synliggjordes extra i samband med #metoo-rörelsen i slutet av 2017 var Kommunal snabba med medlemstillvärd kommunikation. Tilltal: gör så här om du drabbas. Skraddarsydd information skickades till förtroendevalda från förbundsordförande Tobias Baudin och flera representanter från Kommunal centralt deltog i diskussionerna, både internt och medialt.

I enlighet med kongressens beslut 2016, och inför kongressen i maj 2019, fortsätter påverkansarbetet för att yrket undersköterska ska regleras. Kommunal har internt såväl som externt även drivit frågan om förbättrade villkor för barnskötare, argumenterat mot övervinster i välfärden, krävt att taket i a-kassan ska höjas och fortsatt förbundets facklig-politiska samverkan med Socialdemokraterna, om än under förnyade förutsättningar.

Det var i mars 2019 som Kommunal gick ut med det sedan tidigare aviserade beslutet att avsluta det ekonomiska stöd om 3 miljoner kronor årligen som förbundet ger till Socialdemokraterna. Nyheten fick större medialt genomslag än någon annan Kommunal-nyhet, 2017 och 2018. I samband med beslutet slog förbundsstyrelsen även fast att de medel som tidigare gått till det Socialdemokratiska partiet ska avsättas i en facklig-politisk verksamhetsfond.

Opinionsbildande insatser

Kommunal strävar efter att i all kommunikation och i alla sammanhang utgå från medlemmarnas intressen och villkor. Det har enligt uppgifter från Sifo bidragit till att vår externa kommunikation uppfattas som mer relevant och lösningsorienterad än tidigare. Vi kan också med hjälp av Sifos uppgifter konstatera att det lokala genomslaget blivit större. Avdelningsordföranden och andra aktiva företrädare för Kommunal runt om i landet har med stor framgång drivit organisationens frågor i lokalmedia och i sociala medier-kanaler.

Ett exempel är Kommunals målmedvetna arbete för att förbättra barnskötarnas villkor. När vi 2017 förstod att barnskötarna, Sveriges femte största yrkesgrupp 2017, riskerade att hamna utanför den nya läroplanen för förskolan, riktade Kommunal skarp kritik mot Skolverket och dåvarande utbildningsminister Gustav Fridolin. Beskedet från ministern blev att barnskötarnas roll skulle förtydligas – vilket också blev resultatet. Sommaren 2019 träder den nya läroplanen för förskolan i kraft.

Ett annat exempel är frågan om arbetskläder som Kommunal drivit både lokalt och centralt utifrån kongressens beslut om centrala prioriteringar. Frågan har debatterats vid det Socialdemokratiska partiets kongresser, diskuterats aktivt i valrörelsen 2018 och fått stor spridning i sociala medier.

Kommunals möjligheter till en aktiv och konstruktiv opinionsbildning har flera gånger satts på prov i samband med externa händelser, varav flera legat utanför Kommunals mer traditionella intresse-sfär. Det tydligaste exemplet under perioden maj 2017 till maj 2019 är Kommunals beslut sommaren 2017 att lämna Nordea efter att storbanken ställt, ur organisationens perspektiv, orimliga ultimatum riktade till den svenska regeringen för att inte flytta sin verksamhet från Sverige. Kommunal var det första, och det största, fackförbundet att lämna banken vilket fick stor medial uppmärksamhet.

Till kategorin oförutsedda händelser kan även de bränder som sommaren 2018 hårt drabbade Sverige räknas in. Brandmän, varav många är medlemmar Kommunal, slet hårt för att släcka bränder och stoppa spridningen. Den ovanligt heta och långa sommaren ledde också till stora

Kommunal.

arbetsmiljöproblem inte minst inom äldreomsorgen – där många skyddsombud klev fram och vidtog åtgärder.

Avslutningsvis kan vi konstatera att det stora antalet yrken som faller inom Kommunals avtalsområden både är en tillgång och en utmaning i opinionsbildande sammanhang. I kraft av att vara facklig organisation för en stor del av Sveriges välfärdsarbetare väger Kommunals röst tungt i frågor som rör sjukvård, äldreomsorg, skattepolitik, pensioner och vinster i välfärden, för att nämna några exempel.

Vi ser det dock som en viktig prioritering att behålla det medlemsnära perspektiv som tjänat oss väl och som ger Kommunal såväl legitimitet i viktiga frågor som möjlighet till stort genomslag i samhällsdebatten.

Viktiga val att vinna

Under perioden maj 2017 till maj 2019 har Kommunal bedrivit inte mindre än tre valrörelser: kyrkovalet 2017, de allmänna valen 2018 och Europavalrörelsen 2019. Kommunal har i samtliga valrörelser haft egna kampanjer och försökt lyfta kandidater med bakgrund i Kommunal och andra LO-förbund.

Våra prioriterade frågor har valts ut för att ligga så nära medlemmarna i Kommunals i intresse som möjligt. I valet till Svenska kyrkan, ett tydligt mobiliseringsval, använde vi för första gången ett nytt ringverktyg och kontaktade medlemmar med uppmaningen att rösta för att medlemmar i Kommunal som jobbar inom kyrkan ska ha bra arbetsgivare.

Ett ringverktyg och en mer allomfattande samtalskampanj utvecklades inför de allmänna valen 2018 och Kommunal genomförde omkring en kvarts miljon samtal. Utfallet av riksdagsvalet blev relativt positivt. Målet om att 50 procent av medlemmarna i Kommunal skulle rösta på Socialdemokraterna uppnåddes. Det var också många som fällde en lättnadens suck över att inte ens var tionde medlem valde att lägga sin röst på Sverigedemokraterna.

I skrivande stund pågår Europavalrörelsen för fullt och Kommunal deltar med uppmaningen att rösta för kvinnors rättigheter och för schyssta villkor. Återigen använder vi oss av samtalet som primär metod, men också av eget material för spridning i sociala medier och på arbetsplatsbesök.

Få men viktiga avtal tecknades

Under hösten 2017 tecknade Kommunal ett treårigt avtal med Sveriges bussföretag, som gäller privata bussbolag. Likaså slöts ett treårigt avtal med Almega Tjänsteföretagen för anställda i privata fri- och förskolor. Nytt samverkansavtal med SKL och Pacta tecknades med fokus på arbetsmiljö.

Under 2018 var det lugnt avtalsmässigt. Bland annat förhandlades avtalen med Vårdföretagare inom vård, äldreomsorg, behandling och omsorg. Ett avtal slutförhandlades för att dämpa de negativa effekterna på tjänstepensioner, med anledning av ett äldre avtal som inte matchar nuvarande allmänna pensionssystem. Kommunal tecknade även nya överenskommelser inom alla berörda avtal där karensdagen ersätts med ett karensavdrag.

Under vårvintern 2019 ägde tuffa förhandlingar rum för att få till ett nytt kollektivavtal för räddningstjänst i beredskap, det så kallade Rib-avtalet. Efter att Kommunal nobbat flera bud från arbetsgivarna blev vi överens med SKL/Sobona.

Kommunal.

Kommunals kongress 2019

I slutet av maj samlades Kommunal för fyra dagars kongress. Kongressen består av 188 ombud, valda att representera ungefär 2700 medlemmar vardera. Inför kongressen hade förbundsordförande Tobias Baudin besökt samtliga avdelningar och träffat kongressombuden. Stora frågor under kongressen var bland annat förslag till nya stadgar, en ny avgiftsstruktur, arbetstider, strejkrätten och individuell lönesättning. En ny förbundsledning valdes bestående av förbundsordförande, Tobias Baudin, avtalssekreterare, Lenita Granlund, samt förbundssekreterare, Lisa Bengtsson.

Vid sidan av ordinarie diskussioner deltog alla i diskussioner om framtidens fackförening. Hur ska vi bygga framtidens fackförening? I samband med det konstaterades att Kommunal behöver fortsätta fokusera på värvning och målet att Kommunal ska vara minst 600 000 medlemmar år 2030 sattes.

Malin Hanson

Pressekreterare/strateg, ledningsstaben